

MEMORANDUM

Any I.

Núm. 1.er

(Destina íntegres los productes líquits, al foment de la Biblioteca Municipal.)

Anuncis á preus convencionals.

SUSCRIPCIÓ:

Un any. 2' 50 pessetes.

Santa Coloma de Farnés

27 Maig de 1906

No's tornen els originals.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer del Beat Dalmau, núm. 12.

MEMORANDUM

¡Devosguart!

Al apareixer avuy a la vida pública nostra humil publicació, cumplim lo elemental dever, que la cortesia imposa, de saludar ab franquesa montanyenca a tots aquells qui 's dignin llegirnos, sia qualsevulla l' esfera d' acció en que desenrotllin llur existencia en la societat.

Elements joves, que ho sapigám, no 'ns hem pas creat enemichs. A tothom, donchs, allarguém carinyosament la dreta, mentres nostres llavis, responen a un sentiment qui fa estatge en lo pregon de nostre cor, pronuncien pera qui 'ns cerqui, y la premsa en general, lo més germanívol: ¡Devosguart!

Qui som y ahont aném

Ho acabém de dir: elements joves que venim a la llum ab aquella plétora de desitj de vida que Natura ha cuydat de purificar dels miasmes que 'n voliors invisibles empesten l' atmósfera de les societats qu' espeterneguen desesperadament en ses acaballes; plena la nostra pensa d' altruistes y desinteressats afectes, quina llevar voldriem sembrar arreu, aixis en terrers prims y estragats com en les selves verges ahont aquell baf pestilent no hi es entrat encara, al fi y efecte de recullir demá els fruyts dolços y menjívols que haurá covat una Primavera d'amor y de germanor.

Lluny de nosaltres la Política, segons la entenem molts, ens en ocuparem sols de passada, breu y secundariament, sempre que les circumstancies ho exigeixin, en sense, empró, fer causa comú ab tiris ni troyans.

Els fins d' aquesta publicació no son altres que 'ls referents a informació periodística, literatura y esbarjos; y concretarem generalment aquets punts a quant, directament afecti a Catalunya, nostre

mas payral, pera 'l qual tots els catalans, prescindint d' opinions polítiques, sentim entrançable amor y reconeixement, com la cosmopolita oranella canta sos més preuats himnes d' alabança al soplug ahont ajoca.

Per aixó no hem dubtat un moment en punt a elecció d' idioma, el qual palesament que es el menys discutit entre polítichs sensats, car está a la consciencia de tothom, que al menypreuar l' idioma nadiu, es desprecia quelcom aeri, esperitual y sagrat, com la veneranda tradició y la agradosa y inefable memoria de nostres passats.

Ho acaba de reconeixer el Govern en la Memoria ahont contesta les peticions que suara li foren fetes: «en els actes no oficials, diu, la llivertat de la llengua es absoluta.»

Apart nostres idees polítiques; puix per radicals que fossen elles, jamay ens vedarien exteriorisar nostra ment per altre conducte que no fos la mateixa llengua que li serveix de nexa, donantli forma, trayentla del caos indefinit de la concepció.

Concretant més

Dreturers al nostre fi que 'ns guí, acudirem solícits a la defensa del oprés y de tot alló que siga digne d' esser enlayrat.

MEMORANDUM será una taula rasa hont s'hi podrá escriure tot quant tendeixi al foment dels interessos morals y materials de la comarca, tota idea, tota iniciativa encaminada a procurar el mellor bé possible pera el major número possible.....

L' aplech

Benehit sejoern dels farnesians!

Capella de la serra que remans tranquila en la solitud isarda dels roqueters... La boyrada primaverenca besa suauement tos murs esgroguehits quan de les montanyes alteroses de Llevant ixen tremolenques y indecises les primeres

faronades del astre rey, qu' entre les aygues es banya.....

Allavors fonediç es pert lo sotil mantell que com blanca caputxa t' embolcallava, y veus riallera a tes germanes, les hermites de la comarcada, que com tu se deixonden als confortívols perfums qu' esvaheixen els farigolars y ginesteres y a la cantarella anyoradiça de l' aucellada; y com volentles convidar a la festa, aventes la bruna campana, quines veus es perden porugues en els ayguavessos de les sotalades.

Y es allavors que de tots indrets acudeixen a la planicie hont arrees, estups de pageses escotorides, ab els sedosos mocadors endevantats, que del sol les serven, masovers adalerats pera ohir la primera..., xiscladissos baylets qui r-rassaguen cercant en les ombrívols bagues lo fruyt encés de les maduixeres; mes tart, les ombrel-les y parasols lluheixen violats en les siguisagues de l' ampla vía que, abaix, a la riera abeura.

Y ja mateix que un arna a la primavera, ramoreja la pietosa munió de comarcans en el redós qui farreny t' ampara, oh avenerada capella, y el murmur de les oracions s' acobla ab l' encéns dels divins oficis. perdentse més enllá dels núvols.....

**

El sol qui magestuós ha fet gayrebé la mitat de la seva ruta, bat de valent els castanyers centenaris—buyts de còrpora—a quina ombra m' acaricia l' oreig fresquívol; y xiuxihuejen a mon entorn les improvisades fogaynes, mentres les runes del castell son visitades per un ardat de jovenalla.

Amoroses parelles enrojides com els gallarets dels quintars, creuhen l' ombradiç, de la castanyeda revellida.

Després sardanegen.....

M' apar veure a un amich que aplega un ramell de flors boscanes.... Vol oferirles..... Son refusades.....

Y altra vegada m' estiragasso al peu d' un castanyer..... qui també té buyt el cor.

**

La xardor dels dies calurosos encomana després laciut als membres y ensopima a l' esperit, y la devallada s' imposa.

La multitud desapareix paulatinament.

D' entre les inscripcions del Porxo, cerco una ratlla amiga.

Vull deixarhi la meva esparça, y ab estil carrincló vaig assentant:

OFRENA.

D' anys habitéu aquesta hermita santa del Cel replá granitich y alterós; si m' allunyi de vostra ferma planta, en eixa altura hont la Gloria hi canta vulláu, oh Verge, que m' encisi ab Vos.

En altre amor posí mos ulls plorosos, a un altra testa pretenguí besar, mes al fugir mos somnis vaporosos me guí clara per camins ditxosos la llum puríssima de vostre far.

**

Torno a llegir l' improvisada trova. Allá d' enllá veig una ombrel-la qui flú més que les altres.

Dubto un instant.

Aguayto per última volta la Capella... y dintre breus moments un ombra benehida em dona gratíssim refrigeri y a mon braç s' hi repenja tot un bé de Deu.....

X.

Bromejant

Propòsit

El faig, y com sempre, enmotllat á mon carácter, de no ofendre d' apropi ni de lluny á persona alguna; ans bé, tapant ab la una mà els defectes qu' enlletgeixen, signaré de tothom, ab l' altre, les bones qualitats y perfeccions.

Mes aixó no ha pas d' esser obstacle pera que faci disseccions d' aquells tipos que 'n siguin dignes, y que, bromejant, com diu l' epigrafi, parli ab la franquesa y sinceritat que 'm son propries; car com deya l' escolá: ridoendo dicere verum, quid vetat?

Peró ab tot, en eixes cròniques, ja de si substancials, si hi fiques el dit hi deixarás l' unglá. Lo mellor es, donchs, que passis de llarch, perque

no hi trobarás en elles res de nou; pero si t' hi encaparras llavors hauré de dirte: péixali aquesta mentres l' altre's cou.

**

Amicalment parlant

El senyor Alemany y Borrás sab perfectament que 'ls periódichs rurals com els nostres, son teya d' engrinyes, vehicol de malcolenses y molt sovint

balances desafinades ab que s'aquilata a tall de picapaler, l'honra y dignitat del proxim; perque no sempre els responsables tenen l'esperit de justícia y imparcialitat que s' requereix pera actuar en la premsa, y en cambi estan dotats de tots aquells defectes y faltes que creuen haver descobert en la persona d'altri.

Aquestes publicacions gayrabé sempre acaben com el rosari de l'aurora, ó com deya un meu amic:—«Acaban ó por consunción ó á farolazos».—

Nosaltres fem vots pera que MEMORANDUM estiga lliure de les tares avans esmentades, odiant com odiem als reventadors, tant de pisos com de altres coses mes importants.

Vosté, senyor Alemany, es poeta, y els poetes manquen avegades per excessivament condescendents. Permetim, donchs, que li insinui quant convenient li fóra practicar una enquesta dels «companys de causa» que l'volten; no fos cas que 'ls hi hagués de repartir aviat castanyes y pinyes: els fruyts saborosos de nostres serralades.

Vull innovarle també que nostres peccatinents diuen, que 'l vi d'aquets indrets es molt bó de campanes en amunt..., però—jo hi afegeixo—sovint se torna agre....

Aixís, em refio que vosté lligará més ab mi que ab els de la Llaga; mes considero que va errat intentant facturararnos desde Barcelona pinyes y castanyes, quant nosaltres, vivint precisament a la comarca de les castanyes y de les pinyes, podem donarles, no ho dubti, a un preu més acomodo....

**

Contestant

Diu lo corresponsal «de la parte otra», que l'Arcalde d'aquesta vila no s' preocupa de que les criatures que van a colégi siguin vacunades y dona ordres en contra!

A l'infeliç qu' escriu aixó, si li contesta ab el més sobirà despreci.

La vacunació y revacunació foren precisament objecte de preferent atenció per part de nostre batlle, al entrar a la casa del Comú; y tant a pit ho va empendre, que ns atrevim a dir que Santa Coloma de Farnés, es de les poblacions que, proporcionalment, més s'hi ha treballat enguany sobre aquest particular: perque s' es feta una bogada general. Basti saber que a cà la Vila, es vacunaren per primera vegada més de cinquanta individus compresos entre 'ls 10 y 26 anys; y segons hem sentit a dir, no está encara acabada la feyna, sino que s' obrirá un Registre en forma tal, que deixi satisfet al més espantadix en l'important ram de Sanitat.

Les noucentes vacunacions y revacunacions fetes directament del vidre—sense contar les que com de costum

en nostra pagèsia y fins entre els meteixos vilatjants, se'n haurán encomanat—proben la veritat de lo qu'estém dihent. El qui s' preocupa axís de la vacuna, no trepitjará, segurament, la llei.

Diu, ademés, que nostre Arcalde va reclamar els gastos del viatge a Girona, ahont aná per ordre gubernativa. En la negada hipòtesis de que tal assert fos veritat, zqué tindria de particular? Per ventura, dies enrera, l'Ajuntament d'aquesta vila no delegá pera assistir a les festes del Homenatge, al 1.º Tinent d'arcalde—lo en tots conceptes digne y benivolgut senyor Vergés—pagant l'erari municipal els gastos de viatge? No es aquest un fi polítich? Però no; l'Arcalde no feu mes que enterarse dels precedents que existeixen, tota vegada que ha sigut cobrat per altres arcaldes; y la pregunta ab tota senzillesa feta a nels amichs, no era inoportuna, car hi havia dos ex-arcaldes, tots els quals, inclosos els regidors catalanistes, digueren que ni tant sols se'n havia de dubtar un moment de la llegimitat y procedencia d'aytal pago.... No obstant aixó, l'arcalde renunciá reintegrarse de tres viatges ja fets a Girona per assumptes municipals, y dels que fés en lo successiu.

En quant a lo demés de la correspondencia, recomaném la lectura del article que publicuém en altre lloch, titulat «Asprors de la Curia»; car hi ha persones que sempre viuen ab rabia al cos.

**

Arcalde republicá

Retallém d'un diari de la ciutat comtal: «El diputat de Barcelona, senyor Salmerón, mostrá decidit empenyo en que l'arcalde accidental d'aquesta ciutat, senyor Giner de los Rios, prengués part en el banquet ab que els distingits representants a Corts foren obsequiats per la comissió de la Solidaritat. El senyor Giner de los Rios accedi a les repetides indicacions que per part del eminent tribú y de les demés representacions se li feren. Tant el senyor Salmerón com el senyor Azcárate mostraren llur conformitat ab l'actitut adoptada per el senyor Giner de no assistir a determinats actes per rahó del cárrech que desempenya y uprobaren en un tot la seva conducta, calificantla de correctíssima.»

No obstant, si aixó ho hagués fet l'arcalde d'aquesta vila, no faltaria algun toca-campanes que actués de censor.

X. Z.

NOVES DE LA QUINZENA

Generals.

Circular recalcant que les cantitats que les Companyies de fluits lluminosos deuen reintegrar als abonats en cas d'erro d'isocronisme dels contadors, es liquidi en la següent forma: se sumará al consum marcat en la llibreta en l' ultim més, l' erro deduit d'isocronisme corresponent á trenta dies, y se deduirá quin tant per cent d'eixa suma representa el citat erro d'isocronisme mensual, reintegrant aquest mateix tant per cent de la cantitat total cobrada per fluit desde la última verificació oficial practicada en el contador, ó desde que aquell fou instalat, si posteriorment no se'n hagués realitzat cap.

S' es habilitada la platja coneguda per La Tuna, d'aquesta provincia, pera l' embarch de productes forestals y minerals, fruyts del pais y peix fresch; devent esser realitzats tals embarchs baix la vigilancia del Resguart que presti servey á l' indicat lloch, ab documentació y intervenció de la Duana de Palafrugell y essent de compte dels interessats l' abono de les dietes reglamentaries, en els cassos que procedeixi, al funcionari de la Duana que vagi á despatxar.

Basat en els arts. 9, 22, 30 y 31 del Reglament de 11 Abril de 1905 pera l' aplicació de la ley de 3 de Març de 1904, s' ha disposat:

1.º Que l' art. 72 de la ley Municipal ha sigut modificat per la ley del Descans en quant se refereix al establiment de fires y mercats en diumenge, careixent ja els Ajuntaments de facultats pera crearles en dit dia sense la autorisació del Govern, que la otorgará quan ho estimi oportú, mitjants justificació de la necessitat y conveniencia d' establirles.

2.º Que les fires y mercats de carácter tradicional ó consuetudinari deuen permetres en diumenge sempre que dit carácter apareixi plenament demostrat y no puga cabre dubte sobre llur existencia, y no en altre cas.

3.º Que 'ls dubtes ó questions que se suscitin respecte aquets extrems es resoldrán per el Govern, ohint l' Institut de Reformes socials, ab criteri estricte, procurant evitar que, mercés á les interpretacions extensives de tals excepcions, perdi son efecte la regla general.

Provincials.

Desde 'l 14 del present mes l' Enginyer Fiel-Contraste está procedint en aquest Partit judicial, á la comprovació y contrastació de peses, mesures y aparells de pesar del sistema métrich decimal, lo qual se porta á cap en cumpliment de lo preceptuat en els arts 60 y 63 del Reglament de 5 de Septiembre de 1895, pera l' execució de la vigent ley de Peses y Mesures de 8 de Juriol de 1892.

Notes agricolas.

Lo Reglament pera l' execució del Real decret de 7 de febrer de 1902, sobre la Ensenyança agricola ambulat,

Formarán la Junta de Camins vehiculars d'aquest Districte, els següents senyors: President, l' arcalde d'aquesta vila, en Joseph Fábregas; vocals designats per la Diputació, en Joseph Cabañas y en Ferrán Vilallonga, diputats provincials; vocals elegits pels Ajuntaments del Districte, en Mateu Vilá, de Blanes, en Joseph Riera, de Sant Miquel de Cladells, en B. Segarra, de Vilovi, en Serafi Masvidal, de Viladrau, en Domingo Falgueras, d' Hostalrich y en Francisco Millás d' Horta; vocals designats per les sub-delegacions de la Cambra Agrícola del Empordá, en Salvador Planas de Farnés, de la de Santa Coloma, y en Jaume Puigjermanal, de la d' Hostalrich; secretari designat pel Governador, á proposta del Enginyer Quefe d' Obres públiques, Sabas Elorduy.

A tenor de lo establert en l' art. 20 del Reglament de 16 de Maig de 1905, s' espera rebre l' autorisació competent pera quedar definitivament constituída l' expresada Junta.

A propòsit de carreteres, nostres llegendors ens en sabrán grat els enterém que han sigut girades 3,240 pessetes, ab destí al estudi de la carretera de Sant Hilari.

Ha sigut nomenat Metge Director del Establiment Balneari d'aquest terme municipal, en Francisco Maraver, qui en la actualitat ho es dels Manicomis de Ciempozuelos.

Avuy se celebra lo tradicional Aplech de Farnés.

Com els demés anys, á la tarde 's tocarán sardanes á les Alsines balladores.

Tossa.

La setmana entrant serán comensades les obres pera la construcció de una cloaca al extrem del passeig de la Plaça.

Es molt digne d'aplaudiment l'acort de la Corporació municipal disposant la construcció de la referida cloaca, per quant millorarà notablement tal lloch d' esbarjo y es donará sortida á les aygues que en temps de pluges inonden lo carrer Nou.

—Dintre alguns dies es verificará la inauguració en aquesta vila d' un Centre moral recreatiu.

Ab aquest serán cinch els centres recreatius existents en nostra població, y n' hi haurá pera tots els gustos.

—Continúa lo senyor Bas Bancells treballant activament pera la reconstrucció de la orquesta d'aquesta vila.

Segons nostres informes, ab els elements que aquell te contractats y que aviat quedarán incorporats á dita orquesta, estaré aquesta completament organizada y á superior altura que en la temporada próxima anterior, no obstant haber guanyat justificat renóm en ses nombroses contractes.

—Segons noticies que 'ns mereixen enter crédito, aviat será un fet la subasta del segon troç de la carretera de Llagostera á Tossa.

disposa: Que al formar els Enginyers directors dels establiments agrícoles, el programa per a eixes conferències, que han de sotmetre anualment a l'aprobació de son Centre directiu, fixaran els pobles y èpoques en que s'han de donar; tenint per aixó fer en compte, les sollicituts que hagin rebut dels arcaldes dels pobles de la llur província, manifestant els desitjos de sos municipis, respecte a la expressada ensenyança.

Tots els requisits que calen per a que la Superioritat autorisi dites conferències, es redueixen a que els municipis fassen constar, en l'aludida sollicitut, que posen gratuïtament a la disposició dels expressats facultatius, terrenos ahont executar las prácticas y quantes facilitats puguen contribuir als fins que s'proposa.

—La Gaceta de Madrid de 25 de Febrer últim, publica lo Reglament per a l'aplicació de la Lley de Comunitats de terrassans de 8 de Juriol de 1898.

Essent de gran importància per a la agricultura la constitució de tals Comunitats, s'excita el zel del terrassans, al fi y efecte de que s'enterin del Reglament de que s'tracta y en constitueixin lo major número possible.

Tots quants antecedents necessitin els agricultors referents a aquest assumpte, los hi seran facilitats per les oficines de la Secció Agronómica de ses respectives províncies.

—Creada per Real decret publicat a la Gaceta de Madrid de 8 de Septiembre últim en la Granja Institut d'aquesta Regió, l'Estació d'assaigs de llevors, y dictades les instruccions necessaries que apareixen a la Gaceta de 23 de Desembre prop-passat, atesa la gran importància que aquets Centres tenen per als agricultors, tota vegada que en ells s'hi han de realisar quants anàlisis y reconeixements de llevors presentin, es de gran importància recordar que els pagesos poden dirigir-se al Director de la Granja-Institut d'Agricultura de Barcelona, sollicitant aquest servey; qual reconeixement s'extindrà als següents punts: 1.er Proporció de substancies estranyes que conté, especificant les quantitats de materies inertes y de llevors perjudicials; 2.^{on} Pes de la llevor, y 3.er Poder germinatiu de la mateixa. Además d'aquets extrems, podran, a petició dels sollicitants, fer altra classe de determinacions relacionades ab les meteixes.

ASPRORS DE LA CURIA

Lo mal company

Quan a altes hores de la nit, oh tu, estudiant qui 'm llegeixes, robes a nel sòn el platxerios descans que 't reclama Natura, per entregarte ab amor y afany al estudi del Dret; quan sofreixes frets a les aules y claustres universitaris, soportes les intemperancies dels professors y passes el calvari d'una joventut a voltes accidentada ó per complet dirigida al únich fi qui 't guia y que vas aconseguint a pás adelerat quan ja veus florir a les llunyanies la branca d'olivera qui posará pau al teu cor neguitós..., allavors estás ben lluny de pre-

sumir encara l'espínos camí que has de seguir en ta segona jornada, perque, novici, coneixerás lo que no ensenyen cátedres, intelectual, rebrás l'influencia d'altres llums qui 't deixaran contristat, y, estudiós, llegirás en altre llibre que no venen els llibreters, perque no 'n estampen les máquines de Gutemberg: Llegirás el llibre de la Realitat.

Moltes decepcions experimentarás que 't deixaran sens esma; veurás marcirse moltes vegades els llores que més somnieres hùrels, aquells pels quals ab més constancia y devoció havies treballat; y devant ton desencant y alhora aclaparament de forces, flectant els genolls, fita la vista a nels núvols, escandillarás, més amunt encara, la Justicia increada que pressents... Però res t'espera tan desconsolador com la ferida que indefectiblement t'ha de causar un mal company de professió.

Pera mi classifico els companys en tres categoríes ó ordres, que anomeno aixís: companys de negoci, companys d'espardenya y companys de bon tremp. Aquets son els veritables, els segons son de la marca de l'ham, perque van ab molles, y els primers son lo mateix diantre.

Lo company de bon tremp serará la paraula a tota passada, et guardarà bones absencies y serás correspost en l'exercici de la professió, ab aquella bonhomia y noblesa no incompatibles ab la defensa dels respectius clients.

Lo company d'espardenya et será deferent, quant menys en aparença; repicante l'espátlla 't saludará somrihent, mes guárdeten, si no 'l tractes ab amistat, perque t'ha d'esser més fácil trobar pels boscos un merlot blanch, que a la Curia un company... que no siga d'espardenya.

En quant al company de negoci, el qui l'etzar ha acoblat ab els de les dos altres categoríes, aquést es lo llegendim *mal company*. Demánali espera ó perllongació de termini y te la cedirá ab paraula molt falaguera..., mes al girar l'esquena, guaytante de cúa d'ull se 'n anirá dreturer a acusarte la rebeldia; en sos escrits apurarà el vocabulari de les xafarderes, y purificat éll, meteix que un serafí, posará en tela de judici, encara que menjantse les paraules, aquella hermosa qualitat del home que val més que 'l món en pès. Indaga, busca y furateja a les presons, a les agencies de sequer y a tot arreu hont puga trobar rastre, aconseguit el qual ja no para afins que s'es apoderat del còs y ánima del litigant, per més en directa relació qu'estiga ab altre company, a qui barroherament difama y calumnia si l'hi ve a tom.

El company de negoci..., mes, a qué seguir? Ja 'l coneixerás meteix que jo, oh tú, estudiant qui 'm llegeixes, y potser un altre dia fins em proporcionaries dátols per arrodonir aquest mon migrat article, que deix a les embastes, perque hi ha coses que avans d'esser provocades es preferible se 'ns pudreixin adedins, perdentse en el pregon de les sentines hont no puguen veure la llum del dia.

X.

Del temps vell

Noto jo, Joan Llandrich (1) vuy als 27 Desembre de 1734, essent obrer ab Antoni Trelles, cirugiá, que 's prometé pagar la civada a la Obra en el porxo de Farnés, lo dia de Pascua de Resurrecció, any de la Nativitat del Senyor, 1203.

(1) Fou batlle d'aquesta vila tres diferents vegades. Deixá escrit un petit manuscrit de coses y fets molt heterogenis, vistos ó de que n'hagué coneixement, alguns dels quals son dignes de notarse, més que per la seva importància, perque les noticies històriques d'aquesta població son ben poques.

Ahir y avuy.

¿Recordes, mos amors, nostra infantesa? Ahir a la soleya tu ab prestesa voltaves per solirme, lo verger, y al atraparme, puix que jo perdía, ta boca de la meva me prenía lo fruyt del lladoner.

Avuy soch jo el qui ab constancia terca per tot arreu, oh mos amors, et cerca quant més t'acluques per a ma dissòr; mes si 't trobes per cas, guanyant penyora, ma boca de la teva, oh missenyora, ab gust pendria l'aeri fruyt d'amor.

X.

Llógica contundent.

De cert assumpte que tenia, va consultá a un llitrat un dia molt arruixat un home ardit, y alçant sa vara revinguda feu colpejant:

—Si no es perduda a nostra causa, avant s'es dit; tots els vehins me tenen pò: sóch fort, rehira, tinch brahó... (sa?—Donchs hé, l'assumpte aixís, ¿qué 'n pen—Que si bé us falta la rahó, vos sobren medis de defensa...

X.

Mercat del dia 21.

		PREUS	
		Maxim.	Minim.
		Plas. Cents.	Plas. Cents.
Blat,	(els 100 Kilos)	30' 00	28' 00
Ordi,	id.	23' 00	22' 00
Segal,	id.	23' 00	21' 00
Civada,	id.	22' 00	21' 00
Blat de moro,	id.	25' 00	23' 00
Fasols blancs,	id.	52' 00	48' 00
id. menuts,	id.	40' 00	30' 00
Fabes,	id.	30' 00	28' 00
Palla,	(Quintá métrich)	9' 00	8' 00
Patales,	id.	17' 00	16' 00
Ous,	dotzena	1' 00	95' 00

Bibliográfiques

Crédito Agrícola. — Lluís Redonet y López-Doriga.

Lo mellor elogi que podem fer d'aytal obra, es dir que fou premiada per la Real Academia de Ciencias Morales y Políticas. Al estudiar la necessitat del crédito agrícola, fa aixís: «Quizá el crédito no multiplique los capitales, porque como dice J. B. Say, «un capital es siempre un valor muy real y adherido a una materia, porque los productos inmateriales no son suscep-

tibles de acumulación, y un producto material no podrá estar en dos sitios a la vez, ni servir a dos personas al mismo tiempo. Las construcciones, las máquinas, las provisiones, las mercaderías que componen mi capital pueden ser en su totalidad valores que me han prestado: en este caso, ejerzo una industria con capital que no me pertenece y que alquilo; mas a buen seguro, que este capital que yo empleo, no es empleado por otro. Quien me lo presta no puede hacerle trabajar en otra parte. Cien personas pueden merecer la misma confianza que yo, pero este crédito ó confianza no multiplica la suma de capitales disponibles; solo logra que sean menos los capitales improductivos.» Pero si no multiplica los capitales, puede afirmarse con Casabona, que el crédito en acción, «es la vida del movimiento continuo aplicado a la reproducción de las riquezas» y el medio más apropiado para convertir en circulantes los capitales fijos y movilizar valores efectivamente existentes y potencialmente capaces de más difusa producción, pero inmóviles sin él. Por eso son innumerables los beneficios que el crédito ha prestado a la industria manufacturera y al comercio; las empresas más atrevidas y colosales, se han realizado a impulso suyo; es la palanca que se necesitaba para mover el mundo, pues el mundo se ha movido y transformado de modo verdaderamente prodigioso.

¿No rendirá el crédito a la agricultura los mismos bienes que a la manufactura y al comercio? La agricultura es una industria, la más principal y más antigua de todas segun los *fisiócratas*, pero es una industria de caracteres muy especiales y aun no bien determinados; y estos caracteres que la integran, y falta de determinación que la perjudica, hacen que el crédito no pueda ser para ella mago tan prodigioso como para las demás industrias. La agricultura consiste en obtener el mayor fruto posible del cultivo del suelo; y como este cultivo no rinde resultado sino despues de cierto plazo relativamente largo, y no puede emplearse un mismo suelo en dos cultivos diferentes al mismo tiempo, y los agentes atmosféricos, y las condiciones naturales de la tierra y de la comarca en que está enclavada, influyen de un modo poco menos que decisivo en el cultivo que se adopta, resulta que leyes inmutables de la naturaleza se oponen a la multiplicación indefinida y rápida de los productos; y por muchos elementos que el crédito facilite, nunca podrá vencer a la naturaleza, y el desarrollo cultural tendrá que contenerse dentro de infranqueables límites. Por otra parte, esta es la hora en que la economía rural no ha dicho su última palabra, ni ha logrado siquiera dejar incontestablemente sentados los principales cánones agrícolas, de modo tal que, como observa con razón el célebre estadista Cavour, ni en la teoría de los abonos están conformes los científicos rurales; y claro es que esta carencia de base y de guía segura del mejor cultivo, contraresta tambien en no pequeña escala, los efectos grandiosos del crédito y de la abundancia del capital. Mas, ¿quiere decir esto que la agricultura no prosperaría muchísimo con la organización de crédito especial para ella? Basta conocer el crédito y saber que la agricultura es una industria —todo lo particular que se quiera, pero industria al fin—para comprender que, de no fallar principios inconcusos é inmutables, leyes económicas, habían de ser muchos y muy grandes los beneficios del crédito agrícola. El proporcionaría a la agricultura, capitales hoy improductibles ó empleados en menesteres muy distintos del cultivo de la tierra, y habiendo con qué, podría perfeccionarse la obra cultural, y aunque no multiplicarse y reproducirse en plazo breve, duplicarse ó triplicarse sus rendimientos.»

Fonda d'EN QUIMET

Plaça de Constitució, 14

MAGNIFIQUES Y VENTILADES HABITACIONS

Servey esmerat.

(Vins llegítims del pays)

POMADA PANCHO

Medicamento portentoso

Las heridas producidas con instrumento cortante ó arma de fuego, granos malignos, carbunclos, quemaduras, panadizos, desgarros del tejido muscular, magulladuras, flemones y otras muchas dolencias de la piel, se curan radicalmente con la aplicación de buenos parches de la maravillosa é insustituible **POMADA PANCHO**.

VENTAS: SANTA COLOMA DE FARNÉS, en casa del autor, Don Francisco Fondevila; BARCELONA, calle del Hospital, 4; Plaza Santa Ana, 23, 3.º-2.ª y calle de la Princesa, Administración de Loterías.

Infinidad de certificaciones corroboran la eficacia de la **POMADA PANCHO**.

El suscrito licenciado en Medicina y Cirugía, con residencia en la presente villa. —Certifico: que al tener conocimiento de las muchas curaciones que en las enfermedades dermatológicas obtenía la *Pomada Pancho*, determiné ensayarla en mis clientes, afectados de enfermedades de la piel habiendo obtenido siempre alivio en las dolencias en que las he aplicado, y la curación en úlceras vancosas de las piernas, en granos y escrofulidades rebeldes á muchos tratamientos. —Y para que conste á los efectos que al inventor de la *Pomada Pancho*, Don Francisco Fondevila convenga, libro el presente certificado en esta villa de San Feliu de Guixols á tres de Junio de mil ochocientos noventa y tres. —Vicente de P. Corominas.

VENDA de dues cases, á Inglés.

Donarán rahó á l' Administració d' aquest periódich.

FONDA DE PUIG (avans, de n BOU)

CARRER MAJOR

Punt céntrich

Excelent servey

Paper de Fumar **LAYANA**

Papers preparats pera Litografia, Tipografia y Fototipia.

Paper contínuu.

Fabricant

Lluís Layana

VALENCIA

Segun la Estadística el gobierno español lleva adquiridas hasta la fecha

214 Máquinas Yost

para los Centros oficiales.

ELECTRICITAT

Maquinaria. — Contadors. — Bombes. Turbines de vapor.

Material mecánich y Turbines hidràuliques.

Societat espanyola

OERLIRON

LOECHES (LA MARGARITA)

Com purgant, depurativa, antisséptica y curativa, no té parió l'aygua

de **LOECHES**